

Samenvatting QuickScan

Eerste inzichten voor COVID-19 herstellzorg, nu en in de toekomst

Long Alliantie Nederland in opdracht van ZonMw
30 juni 2020

Aanleiding

De corona uitbraak heeft geleid tot een fors aantal mensen dat weliswaar is genezen van de besmetting zelf maar nu nog te kampen heeft met fysieke, psychosociale, mentale restklachten die onder andere zorgen voor verminderde kwaliteit van leven en geringere maatschappelijke participatie. COVID-19 is een nieuw ziektebeeld en nog veel is onbekend over de gevolgen op korte en langere termijn. Het grote aantal patiënten met restklachten en de onbekendheid van het ziektebeeld leiden tot een forse opgave om te zorgen voor goede behandeling en begeleiding van deze groep. De opgave wordt verder vergroot door de druk op de gezondheidszorg vanwege de inhaalslag in de reguliere zorg en mogelijke nieuwe corona uitbraken in de toekomst.

Doelstelling van verkenning

ZonMw heeft de Long Alliantie Nederland (LAN) opdracht gegeven om inzicht te bieden in knelpunten die kunnen optreden in de zorg voor mensen met restklachten als gevolg van COVID-19, zoals capaciteitsproblemen en discussies over aanspraken en vergoeding.

Een beter zicht op te verwachten knelpunten is nodig om tijdig maatregelen te kunnen treffen. In de verkenning betrekken we ook knelpunten voor COVID-19 herstellzorg die kunnen ontstaan door de hervatting van de reguliere zorg en mogelijke nieuwe corona uitbraken in de toekomst. Het is een beperkte verkenning, in tijd en omvang. Vandaar dat we de verkenning aanduiden als QuickScan.

Resultaat van verkenning

De verkenning biedt een eerste overzicht van te verwachten knelpunten, welke risico's het grootst worden geacht en mogelijke oplossingen voor COVID-19 herstellzorg en hervatting van de reguliere zorg. En wat we kunnen leren van de corona crisis voor de gezondheidszorg in Nederland in het algemeen. De uitkomsten van de QuickScan worden aangeboden aan opdrachtgever ZonMw en besproken in de bestuurlijke stuurgroep herstellzorg na COVID-19 onder voorzitterschap van de Minister van Medische Zorg en Sport. Waarbij de verkenning kan dienen als input voor dit bestuurlijk overleg en mogelijk kan bijdragen aan keuzes over nader onderzoek naar mogelijke knelpunten en of oplossingen.

Onderdelen van QuickScan

De verkenning bestaat uit 6 onderdelen:

1. Inzicht in ervaren knelpunten van post-covid-19 patiënten
2. Visies vanuit vijf vakgebieden
3. Vragenlijst onder organisaties betrokken bij de ontwikkeling van de handreiking Covid-19 Associated Syndrome (CAS)
4. Interactieve brainstorm sessies
5. Inzichtgevende publicaties
6. Rapportage

Korte toelichting per onderdeel

1. Inzicht in ervaren knelpunten van post-covid-19 patiënten

In samenwerking met het Longfonds zal via het Coronalongplein.nl zicht worden verkregen op de belangrijkste knelpunten waar coronapatiënten tegenaan lopen. Hiertoe wordt een korte vragenlijst verspreid via het coronalongplein en een facebookgroep van coronapatiënten. De resultaten daarvan bieden een eerste inzicht in ervaren knelpunten vanuit het perspectief van coronapatiënten.

2. Visies vanuit vijf vakgebieden

We vragen zorgprofessionals uit vijf vakgebieden hun visie te verwoorden op het vraagstuk van te verwachten knelpunten, welke risico's het grootst worden geacht en mogelijke oplossingen voor COVID-19 herstellzorg en hervatting van de reguliere zorg. Het gaat daarbij ook om (toekomst)beelden die ze van de organisatie van de nazorg hebben, nu en in de toekomst, in relatie tot uitbraken van pandemieën zoals COVID-19. Het gaat nadrukkelijk om brede visies op dit vraagstuk, vanuit de context van het vakgebied waarin de geïnterviewden werkzaam zijn. Voor het verwoorden van deze visie vragen we een revalidatiearts, longarts, huisarts, verpleegkundige en een specialist ouderengeneeskunde.

3. Vragenlijst onder organisaties betrokken bij herstellzorg COVID-19

Een groot aantal organisaties is betrokken bij de ontwikkeling van de handreiking voor herstellzorg COVID-19 die onder leiding van de LAN tot stand is gekomen¹. De betrokken organisaties bij de handreiking en enkele andere relevante organisaties vanuit het perspectief van herstellzorg COVID-19, nodigen we uit een korte vragenlijst in te vullen. Zodat we vanuit een brede vertegenwoordiging van patiënten, zorgverleners en andere stakeholders inzicht krijgen in knelpunten en oplossingen herstellzorg COVID-19, die bij voorkeur geformuleerd is vanuit hun achterban.

4. Interactieve brainstormsessies

Circa vijf brainstormsessies zullen plaatsvinden in groepen van circa zeven personen met deelnemers van verschillende achtergronden zoals: artsen, verpleegkundigen, apothekers, paramedici, zorgverzekeraars, stelselpartijen, bedrijven, onderzoekers. Met als doel om interactief en gezamenlijk brainstormend te komen tot inzicht in relevante knelpunten met bijbehorende oplossingsrichtingen. De sessies vinden plaats aan de hand van drie vragen:

1. Waar bent u bevreemd over voor de toekomst wat betreft COVID-19 herstellzorg? En over hervatting reguliere zorg?
2. Op basis van belangrijkste genoemde knelpunten: welke oplossingen ziet u hiervoor?
3. Welke andere zaken wilt u meegeven over COVID-19 herstellzorg en hervatting reguliere zorg en mogelijke nieuwe uitbraken?

5. Inzichtgevende publicaties

Enkele richtinggevende publicaties die gaan over genoemde knelpunten en oplossingen rond herstellzorg COVID-19 al dan niet in combinatie met (herstarten van) reguliere zorg en gewenste veranderingen in het zorglandschap betrekken we in de verkenning.

6. Rapportage

Van alle voorgaande stappen wordt een handzaam rapport gemaakt, met bijlagen.

De rode draden uit voorgaande stappen worden uitgewerkt en indien mogelijk worden scenario's met risico's en oplossingsrichtingen geschetst.

Afsluitende resultaten sessie voor alle deelnemers

Alle deelnemers aan deze verkenning nodigen we uit om in een online sessie kennis te nemen van de resultaten, voordat we rapportage aanbieden aan ZonMw en de bestuurlijke stuurgroep herstellzorg na COVID-19.

¹ Voluit is de naam: Handreiking voor de zorg. Behandeling en begeleiding van post-COVID-19-patiënten: het COVID-19 Associated Syndroom. <http://www.longalliantie.nl/nieuws/handreiking-voor-herstellzorg-covid-19>